

HERINNERINGSWANDELING SINT-ELOOIS-WINKEL

Om samen te genieten van een deugddoende wandeling om herinneringen op te halen over hoe het vroeger was. Een wandeling in het hart van Sint-Eloois-Winkel met vele anekdotes en gebeurtenissen.

- 2.5 km
- Rolstoel/ rollator/ buggy toegankelijk
- Duur: 1.30 uur tot 2 uur
- Benodigheden: brochure of smartphone met oortjes

In 2021 bestaat ouderenzorg in Ledegem 125 jaar en is Rustenhove reeds 50 jaar een begrip in de regio.

De wandeling is een lus met start en einde aan de kerk. De tocht kwam tot stand door het deskundig opzoekingswerk van de heemkring Sint-Eloois-Winkel. Het lokaal bestuur zorgde voor de lay-out van deze brochure, WZC Rustenhove en LDC De Kring voor de uitwerking.

Geniet ervan!

1. Kerk

De oudste vermelding dateert uit 1382. Reeds in de 11de eeuw stond op het grondgebied een Sint-Eligius gewijde kapel, gelegen in het noordelijk deel van Gullegem, tot welke parochie behoorde. In 1747 werd Sint-Eloois-Winkel een zelfstandige parochie. Jean- Baptist Mulle, Here de Terschueren, ijverde in 1740 in samenwerking met de prelaat¹ van de abdij St. Martin te Doornik opdat de oude kapellanie van Wynckel een zelfstandige parochie zou zijn. Dezelfde heer Mulle schonk op 30 december 1748 een perceel grond waar men een kerk, een kerkhof en een pastorie op bouwde.

Er werd een driebeukige kerk in classicistische stijl gebouwd in 1755. Deze werd op 9 juni 1953 verwoest door brand als gevolg van een kortsluiting, waarbij slechts de buitenmuren en de toren bewaard bleven. In 1954 werd besloten de kerk naar oorspronkelijk uiterlijk, maar met een modern interieur, te herstellen. In 1957 werd de eerste steen gelegd. Op 20 juni 1959 werd de kerk terug ingewijd.

1 'Aan wie de voorrang gegeven is': is een seculier of regulier geestelijke in de Katholieke kerk die krachtens zijn ambt een bijzondere bestuursmacht bezit.

Beschrijving van de nacht van 8 op 9 juni 1953: 'De Kerk brandt' geschreven door gewezen burgemeester Dr. R. Carton, en verschenen in de praktische gids Sint-Eloois-Winkel (1965, nr 2).

Het was kwart na middernacht toen op deze 9de juni van het jaar 1953 Z.E.H. ²Hemeryck Gérard, toenmalig pastoor der parochie, wakker werd en vanuit zijn slaapkamer licht meende te ontwaren in de kerk. In de mening dat de koster (Hr Grymonprez Alberic) verzuimd had het elektrisch licht uit te schakelen, stond hij dadelijk op, wekte de meid (Mej. Dutry Marie) en beiden begaven zich naar de kerk. E. H. Hemeryck was toen 69 jaar en sedert enkele tijd ziekelijk, maar wie hem gekend heeft weet meteen dat de parochie een zeer dynamische herder bezat.

'Toegesnelde brandweerlieden troffen onder het bevel van 1e sergeant Vandenbussche Maurits, sergeant-Majoor Petteloo; sergeant Deman en korporaal Vandoorne Antoon de eerste maatregelen. Er werd besloten de toren en sacristie te redden daar het vuur aangewakkerd door een felle noordoost wind vrij vlug het ganse dak in lichter laaie zette. Het grote probleem was evenwel het zoeken naar water. Een grote watervoorraad bevond zich onder de sacristie (noord-zijde) en kon onmogelijk bereikt worden. De waterput gelegen vóór het 'huidige' gemeentehuis (waar nu 'DE LINK' zich bevindt) bevatte enkel modder. De enorme waterput van de roterij Seuryck op 800m afstand kon niet benut worden wegens gebrek aan materiaal. Gebruik makend van enkele private regenputten die al te weinig water bevatten werd de strijd tegen de helse vuurhaard aangevat.'

Overtuigd van de onmogelijkheid van zijn taak, besliste Kdt Witdouck om 0u41' na ruggenspraak met burgemeester Vandenbussche Edmond, die ter plaatse was, om hulp in te roepen van het brandweerkorps van Izegem. Het duurde meer dan 20 minuten eer men het korps van Izegem telefonisch kon bereiken. '

Het was een ontroerend ogenblik toen de klok één uur sloeg, terwijl de vuurtongen reeds hun vernielingswerk aan de toren zelf waren begonnen. Om 1u13' viel de horloge langs oostelijke zijde stil, deze van de westelijke kant haalde nog 1u25'.

Om 1u15' werd het korps van Roeselare opgeroepen om met hun lange schuifladder de toren te beschermen. Om 1u25' komt het korps van Izegem onder leiding van Lt. Daenens ter plaatse en begint onmiddellijk met het plaatsen van een leiding naar de waterput van de roterij op 800m afstand. Om 1u35' rukt het korps van Roeselare onder leiding van Kdt Lt Cousée binnen. Alle leidingen waren in gereedheid en water was thans voldoende voor handen, maar het vuur was hen vóór geweest en de brandweer had de strijd verloren, want om 1u35' stortte de torenspits samen met de klokken onder hels lawaai naar beneden.'

2. Café De Kring, lokaal middenstand, feestzaal, heden Serrus

De middenstand werd opgericht rond 1925 onder de naam Katholieke Burgersbond. De stichtende leden waren; Oost Camiel als voorzitter; Grymonprez Albric als secretaris; Ghekiere Norbert, Sabbe Hector, Mulier Hector als bestuursleden.

In 1947 verdween de oude naam en werd Nationaal Kristen Middenstandsverbond. In 1992 veranderde de naam in N.C.M.V en acht jaar later in UNIZO (Unie van Zelfstandige Ondernemers).

De beweging kreeg ook talrijke onderafdelingen. Een mannelijke jeugdbeweging (K.B.M.J). Een vrouwelijke jeugdbeweging (V.K.B.M.J) en ook een vrouwelijke middenstandsbeweging (C.M.B.V).

Na verschillende lokalen in cafés werd in 1960-1961 een eigen lokaal gebouwd "DE KRING". Dit gebouw bevatte een café, een vergaderzaal boven het café en een grote feestzaal. Velen zullen zich nog hun jeugd herinneren van de vele manifestaties en bals.

Alles veranderde en de werkingskosten werden te hoog en de S.V werd verkocht. De naam 'De Kring' veranderde in 'New Wing'. Het werd de uitbreiding van het bestaande café Old Bailey, waar ook een huisbrouwerij gevestigd was.

De feestvreugde verdween en stilte kwam in de plaats. Het werd een funerarium in 2016. Velen werden hier verliefd en trouwden. Nu is het de plaats om eeuwig afscheid te nemen.

3. Familiegraf Nys³

Dichtbij de dorpsplaats langs den steenweg naar Iseghem, bevindt zich een bevallig kasteelken. Dit was eigendom van Michel Nys. Het kasteelken werd gebouwd in 1840 door Michel Nys, toenmalige eigenaar van de oude heerlijkheid van Schardauwe. (Izegemsestraat)

In de negentiende eeuw had de franse familie Nys het grootste deel van de oude heerlijkheid in haar bezit. Michel

³ Doorheen alle onderzochte documenten komt je de naam Nys, Nijs, Denijs tegen, men bedoelt hier allen dezelfde persoon mee. De correcte naam is Nys en deze werd aldus zo opgenomen in de brochure.

Nys, geboren in 1794 en gestorven in 1857 ⁴, was actief in de wolhandel in Rijsel. Hij was gehuwd met Sophia Alexandra Ludovica Meurien en voor hun verblijf alhier lieten zij in 1840 op de gronden van de heerlijkheid een mooi kasteel bouwen. Door een lange muur met inrijpoort werden het kasteel en het tuinmanshuisje afgesloten van de straat.

Zijn zoon, Michel Nys, werd geboren op 29 september 1827 te Rijsel. Hij was een imponant en bijzonder verdienstelijk figuur voor onze gemeente. Hij volgde zijn vader in 1854 op als kasteelheer en eigenaar van de oude schardauwhofsteden. Hij huwde met Emilie Boudin, eveneens van Franse afkomst. Vandaar dat het ons niet moet verwonderen dat de familie die hier af en toe verbleef, franssprekend was.

De heer Nijs steunde geldelijk de bouw van het toenmalig rustoord (waar nu de brandweer zich bevindt) in de Kloosterstraat door in 1900 de nodige bakstenen te geven. Het gebouw droeg de naam van zijn patroonheilige 'St. Michielsrustoord'. Ook heeft hij een belangrijke bijdrage geleverd voor de opbouw van de jongensschool die gelegen in de Kerkstraat. Rond 1900 liet de heer Nijs aan de zuidkant van het kasteel een deel bijbouwen. In diezelfde jaren deed hij ook een park aanleggen aan de andere kant van de Izegemstraat waar centraal het beeld stond van 'St. Michiel'. Toen dit park in de jaren '60 verkaveld werd, verhuisde het beeld naar Izegem. Later schonk Dr. Vandeputte het aan de gemeente. Het gemeentebestuur nam het dankbaar in ontvangst en plaatste het op de kerkhofwijk, die meteen herdoopt werd naar 'St. Michielsplein'.

Dhr. Nys is op reis gestorven, in Hotel de Bourgogne te Roeselare op 6 maart 1908. Zijn vrouw was reeds een paar jaar vroeger gestorven. Zijn stoffelijk overschot werd naar hier overgebracht en kreeg een mooi grafzerk aan de achterkant van de kerk. In de vroegere kerk kreeg de heer Nys een brandglas toegewijd.

Door de verschillende zaken zal de nagedachtenis van de heer Michel Nys bestendig blijven op de gemeente.

(Tekst geschreven door André D'Halluin en Lieve Seuryncx). Rechts kan je de graftombe vinden van Mulle de Terscheuren.

4. Graftombe Mulle de Terscheuren

In 1840 besloot Emile-Pierre Mulle een grafkelder te laten bouwen in St. Elooïs - Winkel voor zijn gezin en afstammelingen. Gezien alsdan de wetgeving het begraven in de kerk verbood, besliste hij een grafkapel met rouwkapel op te richten op gronden die hem toebehoorden en gelegen waren juist achter het koor van de kerk.

4 Gestorven in 1857 zoals vermeld op grafzerk. Verschillende publicaties spreken van 1854. De opvolging door zijn zoon kon evenwel vroeger vallen zoals vermeld 1854.

In 1845 werd op de plaats waar nu de graftombe gelegen is een grafkelder en daarboven werd een rouwkapel opgericht. Boven de toegangsdeur tot de kapel prijkte het wapenschild van de familie. Tijdens de wereldoorlog 1914 - 1918 werd de kerk door ingeslagen bommen zo zwaar beschadigd dat zij buiten gebruik werd gesteld. Gedurende een hele tijd werden alsdan de kerkelijke diensten in die rouwkapel gehouden tot uiteindelijk ook de rouwkapel door bommen werd vernield. De grafkelder bleef evenwel ongedeerd.

Na de wapenstilstand in 1918 werd de rouwkapel niet meer herbouwd maar vervangen door een graftombe in graniet. Boven op de grote arduinen blok is een kruis gebeiteld en op de voorzijde prijkt opnieuw het wapenschild van de familie 'de Terschueren' samen met de lijfspreuk : 'Zonder labeuren, niets ter scheuren'.

In de graftombe liggen 11 leden van de familie Mulle de Terschueren, de laatste telg werd hier begraven op 1962.

Weetje: Adile Mulle Ter Scheuren geboren op 12 juli 1827 en gestorven op 16 november 1914. Hij kreeg de adelbevestiging in 1843 en mocht, samen met zijn nakomelingen vanaf 1870 'de Terschueren' aan zijn familienaam toevoegen. Vanaf 1914 mocht hij zich Baron noemen. De titel mocht doorgegeven worden aan de eerstgeborene. Hij zetelde 2 jaar in de Kamer van volksvertegenwoordigers en was senator van 1888 tot 1912.

We gaan rond de kerk en gaan richting de Kerkstraat, met aan de linkerzijde Schilderwerken Maertens en rechts de hoofonderwijzerswoning en de jongensschool. De woning werd op 30 december 1973 ingehuldigd als chiroheem. Mevr. Jeanne Herrebout (later juffrouw Jeanne) verscheen 1 week te vroeg voor de heildronk⁵ (bron: Milac 1973).

5. Dokterwoning: Dr. Vanneste, Pastorij, muziekschool, nu Schilderwerken Maertens

Dokter Petrus-Constantinus Vanneste

Deze kort geblokte ietwat aristocratische figuur, afstammeling van één der rijkste handelaarsfamilie uit onze gemeente, was eerder een late roeping in de geneeskundige wereld vermits hij reeds 38 jaar oud was vooraleer hij zich doorheen de perikelen van de zes jaar hogeschoolstudies had gewerkt.

Dr. Pierre-Constant Vanneste was de derde zoon uit het gezin van Yvo Vanneste en Julie Lefevere. Hij werd geboren te St. -Eloois-Winkel op 6 februari 1834. Zijn twee oudere broers, nl. Edouard en August waren handelaars in vetten en chicorei, terwijl zijn twee zusters: Octavie en Philomena kloosterzuster werden in het klooster te Heule.

Op veertigjarige leeftijd trad Dr. Vanneste op 18.08.1874 in St.-Eloois-Vijve in het huwelijk met Elodie-Octavie Neirinck en samen betrokken zij de nieuw gebouwde woning aanpalend aan het ouderlijk huis op het kerkplein.

5 Heildronk: een gelukwens die daarna bekrachtigd wordt door het drinken van een (meestal) alcoholische drank.

Deze dokterswoning heeft later dienst gedaan als pastorijswoning, muziekschool en is thans eigendom van Schilderwerken Maertens.

Dokter Pierre-Constant Vanneste heeft zijn praktijk uitgeoefend in een sterk bewogen periode van onze gemeentelijke politiek en hij behoorde daarbij nog tot een familie die rechtstreeks betrokken was bij het politieke steekspel. Dr. Vanneste had zijn diploma van dokter in genees-, heel-, en verloskunde behaald aan de universiteit van Gent op 24/08/1872 wat reeds op zichzelf typerend was voor de meer vrijzinnige strekking van de Vannestes, vooral in die tijd.

Sedert vele tientallen jaren was de familie Vanneste in de gemeentelijke politiek betrokken geweest maar dan zonder opvallend buiten het spoor van de rustige gang van zaken te springen die een kalme katholieke plattelandsgemeente als Winkel in die tijd zoveel jaren lang had getypeerd. Vader Yvo Vanneste was jarenlang gemeenteraadslid en schepen der gemeente geweest en broer Edoard had zijn vader in die politieke carrière opgevolgd en was ook 1ste schepen van de gemeente geworden.

De Vannestes waren steeds diep christelijk geweest maar een meningsverschil met de toenmalige pastoor die van de kansel misbruik maakte om de familie Vanneste te laken in aanwezigheid van alle kerkgangers had de sluimerende liberale ondergrond van deze rijke handelaarsfamilie plots wakker geschud zodat zij driester dan ooit verwacht resoluut de zijde van het vrijzinnige liberalisme kozen. Edouard Vanneste, oudste broer van de geneesheer werd in 1879 burgemeester en dit op een ogenblik dat ook in Brussel de liberalen de plak zwaaiden en over gans het land een nooit eerder gekende schoolstrijd lieten ontbranden. Zo werden ook in onze gemeente de zusters uit hun klooster gezet - de bezittingen van de kerk genationaliseerd-, het officieel onderwijs ingevoerd, enz. ...

Als reactie kwam daarop een vinnig verzet vanwege de katholieke bevolking die vooral aangevuurd door priesters en inzonderheid de onderpastoors een lastercampagne ontketenden die nu niet meer denkbaar is. Hele families werden omwille van ideologische overtuigingen onder zware druk gezet terwijl in dag- en weekbladen en ook soms plaatselijke pamfletten artikels verschenen waarin de stijl en de inhoud nu nog de meest onbewogen lezer doet schrikken.

In die sfeer en met een naam die een duivelse klank had verworven in de gemeentelijke politiek was Dr. P. Vanneste verplicht zijn praktijk uit te oefenen; en op sleptouw genomen door zijn familie en langs de andere zijde door de priesters en de voormannen der katholieke partij verketterd en als geneesheer gebrandmerkt als één van de duivelse bende, koos Dr. Vanneste tenslotte nog de verstandigste oplossing. Overtuigd liberaal bleef hij evenwel trouw aan zijn christelijke geloofsbelijdenis, zodat men hem elke zondag rechts vooraan in de kerk zag zitten en op gans zijn levenswandel geen de minste opmerking kon gemaakt worden. Met de gemeentepolitiek heeft hij zich nooit rechtstreeks ingelaten. Zijn praktijk heeft niettemin zeer sterk geleden onder de lastercampagnes die omtrent zijn persoon en deze van de familie werd gevoerd.

Eerlijk en rechtzinnig was ook Dr. Vanneste die alle laster en afpersing vanwege priesters en vooraanstaande katholieken zonder reactie naast zich liet liggen om gewoonweg elke dag met paard en cheese zijn zieken te bezoeken.

Op 76 - jarige leeftijd liet Dr. Pierre-Constant Vanneste paard en cheese voorgoed op stal staan om zich voor te bereiden op de eeuwige rust. Pastoor Theophiel De Lie bracht hem de laatste sacramenten der zieken en op 5 januari 1910 sloot de dokter voor altijd de ogen. Hij werd kerkelijk begraven op zaterdag 8 januari 1910 om 10 uur. Zo bracht geduld en bezinning uiteindelijk een oplossing aan een uitzichtloze strijd.

Tekst door Dr. R. Carton

Later werd de dokterswoning ingericht als pastorie op het kerkplein.

E.H. Oscar Lagae, die maar een wankelende gezondheid had, werd pastoor benoemd op 10 maart 1941. Precies omwille van zijn gezondheid en rekening houdend met de ietwat bouwvallige en vochtige pastorie, vroeg pastoor Lagae aan het gemeentebestuur uit te zien naar een meer geschikte en gezondere woning. De eerste pastorie stond t.h.v. waar nu CC DE LINK zich bevindt. Het toenmalige gemeentebestuur nam contact op met de familie Vanneste en huurde de vroegere woning van Dr. Petrus Vanneste op het kerkplein en stelde die woning ter beschikking van pastoor Lagae.

Dit is ook het gebouw waar later de muziekschool werd ondergebracht, nu bevindt zich Schilderwerken Maertens.

6. Jongensschool

Een brok geschiedenis van het plaatselijk onderwijs.

De stichting Mulle-Vanlanckere

Om de zin van deze stichting te begrijpen moet men zich terugplaatsen in het geschiedkundig tijdvak waarin de stichteressen geleefd hebben. Wie waren de schenkers? Drie rijke liefdadige juffrouwen:

- Maria Angelica Mulle, de stichteres van de armenschool, die later tot het klooster der Zusters van St. Vincentius à Paulo is uitgegroeid.
- Maria Agnes Mulle, zuster van Angelica.
- Catharina Vanlanckere, meesteres van de armenschool, later geprotest als Zuster Catherina in het klooster van St. Vincentius à Paulo.

Deze drie juffrouwen ondersteunden de armenschool gedurende hun leven en verlangden na hun dood dit te bestendigen door een stichting.

Hoe was de culturele en economische toestand van de bevolking van St. Elooïs-Winkel op dat ogenblik? Het volk was zeer arm en er heerste grote onwetendheid daar er geen scholen bestonden.

De Juffrouwen waren onder de Franse omwenteling opgegroeid en waren getuige geweest van de roof van Kerk- en kloostergoederen. Hun grootste bekommernis was hun stichting tegen een mogelijke toekomstige roof te beschermen. Waarschijnlijk in overleg met familielid Notaris Pieter Mulle en de toenmalige pastoor Pieter Bastiaen, hebben zij het raadzaam gevonden de stichting over te plaatsen op naam van het Bureel van Weldadigheid, ook nog 'dis' genaamd. Deze instelling is het huidige Sociaal Huis. Deze wijze van schenkingen te doen, stemde overeen met de gebruiken van die tijd.

De schenking bevatte een clause waardoor alle inkomsten van de goederen exclusief moesten ten goede komen aan de armenschool te St. Elooïs-Winkel. Zij moesten namelijk dienen om het onderwijs en het onderhoud van de arme kinderen der gemeente te bekostigen.

Deze schenkingen van de 3 juffrouwen omvatten een hoeve uitgebaat door Pieter Verhulst, verschillende huizen, gronden, meersen en bossen met een globaal inkomen van 1 793,01 Bfr of € 72. Dit was alsdan een vrij aanzienlijk bedrag wetende dat het 230 jaar geleden is en men zich gans in het nieuw kon steken voor 25 Bfr of € 0,45.

Welke waren nu de lotgevallen van de schenking Mulle-Vanlanckere?

Er bestonden reeds vóór de Franse omwenteling Katholieken en Liberalen in ons land. In 1830 sloegen zij de handen in elkaar om de Hollanders te verjagen.

Na 10 jaar Belgische onafhankelijkheid ontstonden onenigheid tussen beide groepen. Afwisselend kreeg België een Katholiek en een Liberaal bewind. Na de overwinning der liberalen in 1857 nam Charles Rogier de leiding van de regering in handen. Jules Bara werd minister van Justitie en diende haast onmiddellijk een wetsvoorstel in op de dotatiën ten voordele van het Officiële onderwijs, bekend onder de naam 'Wet van 19 december 1864 of eerste wet van Bara'. De wet was een echte dievenwet. De opbrengst van de fundaties Mulle-Vanlanckere ten voordele van het vrij katholiek onderwijs werd door de wet van 19 december 1864 aangeslagen en gegeven aan het officieel onderwijs. Meer dan 47 gemeenten in West-Vlaanderen waren het slachtoffer van die wet. Tijdens de verkiezingen van 2/6/1878 behaalden de Liberalen opnieuw de zege en een homogene liberale regering nam de leiding van ons land in handen.

Jules Bara, opnieuw Minister van Justitie, diende een tweede wetsvoorstel in gekend onder de naam van 'Tweede wet van Bara' verschenen in het Staatsblad van 28 mei 1880. Door deze wet werden de onroerende goederen van de stichting Mulle-Vanlanckere overgedragen van het Bureel van Weldadigheid aan het gemeentebestuur.

Zie de spotprent van 1880:

Het gemeentebestuur werd aldus eigenaar van de stichting Mulle-Vanlanckere en van het klooster en dit met alle rechten en plichten daaraan verbonden.

De schoolbevolking groeide steeds aan en de zusters verzochten om twee nieuwe klaslokalen. De gemeenteraad, voorgezeten door Burgemeester Foulon Honoré bouwde twee nieuwe klassen. Velen jaren later werd boven deze klassen nog een verdiep opgetrokken. Zie rechter gebouw als je door de poort kijkt.

In de zitting van de gemeenteraad van 9 mei 1945, voorgezeten door burgemeester Vandenbussche Edmond, werd volgende beslissing getroffen:

"Gezien de oorsprong van het klooster, gezien dat regelmatige herstellingen ten laste vallen van de gemeente, gezien dat opnieuw grote herstellingen noodzakelijk zijn geworden, dat daarbij op aandringen van de schoolinspectie bepaalde uitbreidingswerken aan de schoollokalen moeten uitgevoerd worden. Besluit de gemeenteraad tot kosteloze afstand, mits zekere voorwaarden, aan de vereniging zonder winstgevend doel De Zusters van St. Vincentius à Paulo, van de kloostergebouwen, kapel, schoollokalen, speelplaats en aanhankelijkheden met bijgaande hof voor totale oppervlakte van 68a67ca".

De zusters hebben de overschrijving betaald en werden aldus eigenaar van het klooster en de schoolgebouwen sedert 26 april 1945. En daarmee eindigt de lijdensweg der stichting Mulle-Vanlanckere.

Tekst door Norbert Ghekiere.

7. Onderpastorie

Alhoewel Wynckel-Capelle bij bisschoppelijk decreet van 10 januari 1747 tot onafhankelijke parochie werd verheven, werd Nicolas Delbeke pas op 20 november 1772 door de bisschop van Doornik aangesteld als eerste pastoor van de pas opgerichte parochie. Toen Nicolas Delbeke in zijn parochie neerstreek had hij niet eens een pastorie om in te wonen. De pastoor maakte van een nood een deugd en nam voorlopig zijn intrek in de kapellanie in de Proostdijstraat (nu Kerkstraat) die in 1742 gebouwd was voor de eerste alhier inwonende onderpastoor, Jan Loosvelt.

Die eerste onderpastorie stond in de tuin van de latere onderpastorie die veel Kapelnaars wel gekend hebben en die bij openbare verkoping in 1993 werd toegewezen aan Dries Vuylsteke, werkzaam in de technische dienst van WZC Rustenhove. Terloops kan gezegd worden dat in 1892-1893 de nieuwe onderpastorie werd gebouwd. Pastoor Delbeke heeft dan zijn intrek genomen in de echte pastorie waar nu DE LINK zich bevindt.

8. Brouwerij Cailliau (Kasteelstraat 2)

Tot de mooiste herenhuizen uit de periode van voor de eerste wereldoorlog behoorde dit pand van brouwer Karel Calliau - Verhelst. Brouwer Calliau en zijn vrouw poseren hier in de toenmalige klederdracht voor hun herenhuis. De woning zelf werd gebouwd door Karels schoonvader, brouwer Emile Verhelst, die ook burgemeester van de gemeente was van 1871 tot 1879. In deze woning vonden de zusters van het klooster een onderkomen toen zij in 1889 uit het klooster werden verdreven.

Links, voor de uitgang van de Kerkstraat ziet u de woning van de toenmalige garde, Kamiel. Verderop links na het traphuis is de ingang naar het kasteel Nys.

9. Brouwerij Vanneste

Het gebouw waar Dr Johan Carlier woonde was een vroegere brouwerij. Zijn zoon Dr. Lothar Carlier, zette de praktijk verder maar hij stierf in zijn 42ste levensjaar. Zie bovenstaande foto, de statige witte woning met 2 prominente schoorstenen.

10. Kasteeldreef (Kasteelstraat)

Waarom noemt de Kasteelstraat, zoals hij noemt, gezien er geen kasteel staat in de straat? Dit komt omdat de toegangspoort naar het Kasteel van Nys in deze straat gelegen was.

De Kasteelstraat voor de Eerste Wereldoorlog. Vooraan links ziet u de woning van metser - aannemer Adelard Tanghe (grootvader van Luc Tanghe) en vervolgens het ijzeren hek met de toegangspoort tot het kasteel Nys. Verderop woonde mandenmaker Petrus Verhelle in café 't Vlaams hoofd' en in het vooruitspringend gebouw links woonde velomaker Pol Lagae in herberg 'De Velodroom'.

Waar de parking van Kinderopvang Babs is en de muurgrafiti kan bewonderd worden, was de vroegere dreef naar het kasteel Nys met grote bomen en rododendrons.

11. Café 'De Arend', eerste privé jongensschool

Bron: Met lei en griffel, Dr. R Carton

De privé school van Jean François Dedeurewaerder (1775 -1830)

Jean François Dedeurewaerder kwam zich in 1775 in Wyckel - Capelle vestigen als onderwijzer. Geboren te Dadizele in 1753. Wie of wat onderwijzer Jean François Dedeurewaerder had aangezet om Dadizele te verlaten, dat in die tijd een belangrijk centrum was, om zich hier in deze godverlaten hoek van Gullegem te vestigen is ons niet bekend. Jean-François Dedeurewaerder betrok een woning in de Kasteelstraat die hij huurde van Jean Baptiste Mulle, burgemeester van Hulste. Het was een ruime woning met aanpalende gebouwen, gelegen op de hoek van de Kasteelstraat en de Izegemsestraat, later café "Den Arend" geworden. Jean François Dedeurewaerder bezat geen diploma, wat niet zo uitzonderlijk was voor in die tijd, vermits geen kweek- en keerscholen bestonden voor onderwijzers. Vermoedelijk is hij, zoals het toen gebruikelijk was, in de leer geweest bij een oudere collega. Toch dient opgemerkt dat hij een aardig mondje Frans sprak.

De Izegemsestraat voor de Eerste Wereldoorlog, was er links herberg "De Arend", toen uitgebaat door Edmond Demyttenaere. Verder in de Izegemsestraat stond links geen enkele woning tot aan herberg "Het Paviljoen", uitgebaat door Augustinus Deman. Wat

verder in de straat zo'n 500m kan je kasteel van de familie Nys bewonderen.

Rechts aan de overkant van de kapel was er de bakkerij van Jules Grymonprez. Links op de hoek bevond zich café "In den Vélo" waarin Cyriel Seys woonde. Tot de Eerste Wereldoorlog was de Smissestraat op het voorplan, een pure aarden weg. Typisch is de petroleumlantaren op houten staak, die dienst deden als openbare verlichting.

We slaan de Smissestraat in richting Gullegem.

12. Kapel familie Ghekiere (uit 250 jaar Sint-Eligius parochie)

Deze mooie kapel werd in 1937 in romaanse stijl gebouwd op de hoek van de Smissestraat en de Kasteelstraat. Burgemeester Norbert Ghekiere heeft gratis de grond afgestaan ten voordele van de kerkfabriek, zodat de grond en de kapel toebehoort aan de kerkfabriek van St. Eloois-Winkel. Het bouwen van de kapel had een dubbel doel.

Het is een kruiskapel, die diende tot verheerlijking van het H. Kruis. De kapel diende als rustplaats voor het H. Sacrament, waar de zegening gegeven werd tijdens de twee grote processies van het jaar. Die kapel werd plechtig ingewijd op 31 oktober 1937. Zij was schoon versierd en er was een grote toeloop van volk. Wijding, zang en predikatie wisselden elkaar af. Volgens Raphaël Ghekiere is die kapel daar als volgt gekomen.

Vóór 1937 werd er op diezelfde plek een houten altaar opgetimmerd telkens de processie daar voorbijtrok. Dat voortdurend opbouwen en terug afbreken begon men een vervelende en tijdrovende karwei te vinden. Daarom werd besloten om een stenen kapel op te trekken. De kapel werd gebouwd dankzij milde schenkers. De processie kon er 2 maal per jaar halt houden en het sacrament vereren.

Op 22 december 1980 ramde een zware vrachtauto het kapelletje zodat het zwaar beschadigd werd. Zoals dat gewoonlijk met verzekeringen gaat, had het nogal wat voeten in de aarde vooraleer men tot een aanvaardbaar vergelijk kwam. De verzekering enerzijds en de kerkfabriek anderzijds kwamen tot een sluitend compromis en op 15 maart 1984 startte de heropbouw. Einde 1984 werd het kapelletje ingehuldigd. De totale kostprijs bedroeg 739.897 Bfr. Het kapelletje werd op dezelfde plaats in zijn oorspronkelijke staat herbouwd. Het mag worden onderstreept, het is een parel van een kapelletje.

13. Huis Norbert Ghekiere Burgemeester

Dit was één van de eerste families die leghennen hield om de eieren in de broeierij te laten uitkomen. De broeierij bevindt zich achter de woning. Het pand van de leghennen had drie bouwlagen waar er op ieder verdiep kippen werden gehouden. Het standbeeld van Sint - Cornelius staat boven de voordeur te prijken. Sint - Cornelius is de beschermheilige van de veehouders en staat daar niet toevallig te prijken met zijn hoorn, tiara en drievoudige kruisstaf.

14. Bloemmolens Grymonprez, nu KSA Sint-Eloois-Winkel

De bloemmolens Grymonprez werden gesticht door het echtpaar Georges Grymonprez en Irma Foulon, beiden geboren in Sint-Eloois-Winkel. Gestart in het jaar 1931 in een alleenstaand gebouw waarin zich alles afspeelde. De begin indeling bestond uit een viertal maaltoestellen, 'Cilinders', genoemd. Deze bestonden uit twee koppels rollen, soms met een vlak oppervlakte, soms met geribbeld oppervlakte. Deze laatste moesten het graan uiteenrafelen, terwijl de eerste soort alleen diende om te pletten. Het geheel werd aangedreven door een motor, genaamd "gaz pauvre" die een centrale as aandreef en alle andere machines met drijfriemen verbonden. Dit bleef zo tot in de strenge koude winter 1941, waarna, door gebrek aan stookmateriaal, kolen, noodgedwongen moest overgeschakeld worden naar een andere energiebron. Toen werd er hoogspanning aangevoerd en bezat de molen zijn eigen hoogspanningscabine.

In oktober 1945 werd de goedkeuring afgeleverd voor het bouwen van de silo's die aangebouwd werden aan de bestaande molen maar aan de straatkant. De, in gewapende beton, opgetrokken silo's hadden een stockagecapaciteit van 300 ton. Om de bloem bij de bakkers te brengen kocht het gezin in 1946 een vrachtwagen, eigenlijk bestemd voor het Engelse leger (met stuur rechts).

Twee jaar later, in 1948 werd een totaal nieuw concept van inwendig transport ingevoerd. Waar eerst het inwendige transport mechanische gebeurde, werd nu gekozen voor een pneumatisch transport. In het jaar 1952 werd dan een verbinding gemaakt tussen de bestaande molen en het huis waardoor er op het ontstane verdiep meer plaats tot grotere voorraad en stapelruimte ontstond.

De molen bezat toen een capaciteit van '100 zakken' per dag, dus een maalcapaciteit van 10.000kg per dag. Mede door een zwaar ongeval met een ontploffing van een cilinder met haast dodelijke afloop, plus levenslang invaliditeit voor de bedrijfsleider Georges Grymonprez en ook wegens een overcapaciteit aan bloemmolens in 1958, werd besloten een einde te maken aan alle activiteiten en werden alle machines verwijderd.

In 1967 had KSA Winkel weer eens geen lokaal en werd er gebruik gemaakt van de noodkerk (Kloosterstraat) en de jongensschool.

In 1969 ontdekte E.H. Suys echter de oude maalderij in de Smissestraat... en het werk kon beginnen. De gemeente kocht het gebouw. Vloeren werden gelegd, valse plafonds werden gestoken, muren behangen,... Na veel papierslagen, steunkaartenverkoop, ouderavonden met Willem Vermander en De Kornet...en de hulp van veel ouders was iedereen tevreden toen de KSA officieel opende op 12 oktober 1971. Vooraan het gebouw bevinden zich nog steeds de vier silo's. Deze betonnen silo's mochten niet verwijderd worden omdat dan de stabiliteit van het gebouw in gevaar zou komen.

We vervolgen onze weg richting het rond punt, op de rechterkant kan je een kunstwerk bewonderen in teken van de Paardenkoers.

15. Omloop Paardenkoers (uit geschiedenis van en rond de paardenkoers aan de steenemolen te S. E W.)

Op "De Hoogte", meer bepaald in de Gullegemstraat 140, stond vroeger een grote stenen windmolen. Die windmolen werd in de Eerste Wereldoorlog gedynamiteerd door de Duitse troepen en wel in augustus 1917. Omdat die molen hét symbool was van de plaats waar in de omgeving paardenkoersen werden georganiseerd, werd die naam aan de koers gegeven.

De geschiedenis van de paardenkoersen in het algemeen in Zuid-West-Vlaanderen gaat terug tot rond 1848. De afscheiding van Nederland in 1830 bracht verlies van afzetmarkten mee voor de traditionele linnennijverheid. De concurrentie met Engeland bracht daarenboven onze streken een dodelijke slag toe. Er volgde werkloosheid en even later deed de "patattenplaag" haar intrede, wat hongersnood betekende. Om het volk een opkikker te geven, werden er in die periode paardenkoersen georganiseerd. De paarden-koersen hadden

een groot succes. Die koersen werden bijna overal gelopen op dinsdag. Ook nu nog de dinsdag na de eerste zondag van oktober.

De paardenkoersen werden gesticht in 1857 en één van de stichters was Johannes D'Hondt van het Beurtehof in de Beurtemolenstraat.

Verder in de straat richting Gullegem kon je café Kruiske zien, thans Jeugdhuis de Chaplin genoemd.

16. Café Kruiske

(Bron: 250 jaar Sint-Eligius parochie 1747-1997)

In vroegere jaren was er op veel gemeenten een schaper⁶ die een kudde schapen weidde langs de wegen en straten. Twee honden liepen onophoudend langs de boord van de gracht om de vruchten te beschermen. Vele van die schapers waren van Duitse oorsprong. Aan de hoek van de Gullegemsestraat en de Kortrijkstraat woonde in de jaren 1700 een Duitse schaper. Deze schaper werd als tovenaarsman aanzien, men dacht dat hij met de duivel omging. Die schaper, een godsdienstig man, had daarom veel verdriet. Om te bewijzen dat hij niet met de duivel omging, deed hij voor zijn huis een groot kruis oprichten met een dakje om het Christusbeeld om het tegen het ongerechte weer te beschutten. Het volk noemde dit kruis: schaperskruis. Op deze hoek stonden 2 bouwvallige woningen. In het jaar 1888 sloopte Henri Vandaele die 2 woningen. Hij bouwde op de hoek de herberg 'Het Kruis' en bracht het kruisbeeld in de gevel van het huis.

Ieder jaar plantte Henri op 1 mei de meiboom vóór het kruis, een hove spar, bovenaan gekroond met een hoepel, versierd met groen, bloemen en neerhangende guirlandes. Op een maandagmorgen in de zomer van het jaar 1958 lag het Christusbeeld verbrijzeld op de grond. Iedereen dacht aan heiligschennis. De rijkswacht stelde een onderzoek in en stelde vast dat een arbeider uit Tielt, die aan de waterleiding werkte, verliefd was op het meisje van die herberg. 's Nachts was hij langs dit kruis geklommen om aan het venster te geraken waar zijn geliefde te slapen lag. Hij had het beeld als steunpunt gebruikt maar het beeld begaf en viel verbrijzeld op de grond.

De arbeider en zijn ouders, vrome mensen, waren verschrikt en vervingen onmiddellijk op eigen kosten het oude beeld dat toch niet veel kunstwaarde bezat door een mooier beeld.

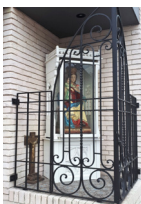
6 Schaper, scheper of schaapherder is iemand die een kudde schapen hoedt.

Thans noemt men nog dit kruis en dit gehucht: schaperskruis. Op initiatief van Jos Gheysen en zijn ploeg is het schaperskruis in 1995 totaal vernieuwd. Kunstenaar Jaak Dessauvage met zijn medewerkers Jean-Pierre Vanmarcke, Romain Vlieghe en Willy Espeel maakten er een juweeltje van. Op 28 mei 1995 werd het schaperskruis op plechtige wijze ingehuldigd.

In 2021 werd Café Kruiske, nu Chaplin afgebroken om een nieuwbouw te plaatsen. Door het verwijderen van het gebouw is het Kruisbeeld verdwenen. De gemeente zal er een nieuw gebouw op neerpoten met plaats voor het jeugdhuis, verenigingen en het secretariaat van de paardenkoers.

17. Café 'De Smissekapel: nu een immokantoor - Café Bellevue (verdwenen)

De Smissekapel werd in 2019 afgebroken, er bevindt zich nu een immokantoor. Er is een nis gemaakt om het beeld die de smissekapel had veilig onder te brengen. Schuin rechttegenover stond café Bellevue. Dit werd afgebroken voor het plaatsen van het rondpunt.

We vervolgen onze straat naar de KBC en slaan links de Nieuwstraat in.

18. Boerderij Verloo, nu appartementsgebouw

Velen herinneren zich nog de statige woning met 2 bouwlagen, het muurtje met metalen smeedwerk en het poortje die uitgaaf op de Gullegemsestraat. Dit poortje bevond zich ongeveer aan de ingang van de dokterspraktijk.

De laatste inwoner van dat mooie gebouw was Mevr. Maria Verloo. Zij is zachtjes in de heer ontslapen op haar 109ste levensjaar in 2010. Haar echtgenoot Pieter Dessauvage werd reeds in 1979 ter aarde besteld.

Velen herinneren zich nog wel het aankopen van groenten, zij gingen ook op de markt staan met hun gewassen. We slaan de eerste weg rechts in, de Rollegemkapellestraat.

19. Dokterswoning van Dr. Carton gewezen burgemeester van Sint-Eloois-Winkel

Deze dokterswoning wordt beschreven als een art-deco dokterswoning met invloed van de Amsterdamse School uit 1924. Het geldt als een typisch voorbeeld van een notabelenwoning in een kleinere dorpskern, die bovendien beeldbepalend is in het straatbeeld. Het is een representatief voorbeeld van een woning uit het oeuvre van de Roeselaarse stadsarchitect R. Doom, gebouwd in opdracht van zijn schoonzoon dokter X. Vanhee. Deze dokterswoning werd op 20 februari 2002 beschermd als monument (bron: ledegem.be). Zie

de originele rolluikkasten en arduinen gehouwen stenen aan de voordeur.

Dr. Robert Carton werd op 17 november 1921 geboren in Bellegem. Hij huwde met mevr. Rosa Vanhee, dochter van de winkelse dokter Xavier Vanhee. Het echtpaar kreeg 5 kinderen. Dr. Carton was van 1959 tot 1976 burgemeester van Winkel. Hij volgde toen Edmond Vandenbussche op. Onder zijn bewind werden de Winkelse sporthal gebouwd en de voetbalvelden aangelegd op Klein Harelbeke & Ter Schueren. De omstreken verkaveling in het Steenbeekbos of de uitbouw van de Groene wijk en de woonwijk aan de Koning Boudewijnlaan dateren uit zijn ambtsperiode. Na de gemeentelijke fusies zetelde Dr. Carton nog één legislatuur op de Ledegems oppositiebank. Winkelaar Firmin Debussère had de burgemeesterssjerp overgenomen.

Zijn socio-culturele gedrevenheid vertolkte Dr. Carton in een engagement bij verscheidene verenigingen van eigen bodem, ondermeer bij het NCMV. Hij was van 1954 tot 1969 voorzitter van het bloeiende Davidsfonds. Zijn passie voor heemkunde mondde uit in verschillende publicaties en een eigen rijk geschiedkundig archief. (Van zijn hand zijn de davidsfonds publicaties: "De volkstelling van 1814", het boek "Met lei en griffel" over de geschiedenis van het Winkelse onderwijs, een naslagwerk over 250 jaar Sint-Eligiusparochie, een keurige brochure naar aanleiding van een halve eeuw NCMV of een bundeling van oude prentkaarten over Winkel.) Hij is gestorven in oktober 2003 in zijn 82ste levensjaar.

We vervolgen verder de Rollegemkapelsestraat door rechts af te buigen. Aan de linkerkant is het muzieklokaal Artiz gelegen.

20. Gemeenteschool - Brandweerarsenaal - muzieklokaal Artiz

Vroeger stond hier de gemeenteschool van Sint-Eloois-Winkel zoals eerder benoemd was iedere gemeente verplicht onder liberale regering een eigen gemeenteschool op te richten. Na de gemeenteschool werd hier het brandweerarsenaal ingericht en thans bevindt zich het muzieklokaal Artiz.

Voor het muzieklokaal op nr 11 was vroeger een vlasboer gevestigd met opslagplaats.

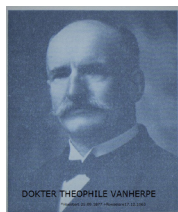
Let op het typische dak van die tijd. De inham was vroeger een poort om in de opslagplaats te komen.

21. Dokterswoning Dr. Vanherpe - dierenartspraktijk Bonte

Op nr 7 heb je een herenwoning die dateert van ongeveer 1845 (tweede, derde kwart van 19de eeuw).

Dr. Vanherpe, die eerder klein van gestalte was, zag er met zijn weelderige snor ietwat stuurs uit maar achter dit ogenschijnlijk stug uiterlijk stak een gouden hart. Als vervoermiddel om zijn zieken te bezoeken heeft

Dr. Vanherpe steeds zijn voorkeur betuigd aan de fiets die in 1905 een vrij modern vervoermiddel gold en door de geestelijkheid ten strengste werd afgekeurd voor het zwakke geslacht. Vele duizenden kilometers heeft Dr. Vanherpe met de fiets afgerotst alover de vlaamse en Winkelse kasseikoppen of doorheen de zanderige wegen van onze gemeente.

We wandelen verder naar het dorpsplein, aan de linkerhoek waar nu het appartementsgebouw zich bevindt was vroeger 'café De Gilde' en het lokaal van het ACW. Recht voor u ziet u de schoenenwinkel 'De Gouden Shoe'. Hier was vroeger 'Bank van Roeselare en West-Vlaanderen'. We slaan linksaf richting kerk en slaan verder linksaf richting DE LINK.

22. Pastorijwoning - Gemeentehuis St. Eloois-Winkel - DE LINK

De tiendheffers van de parochie planden vrij vlug de bouw van een deftige woning voor de nieuwe pastoor Delbeke. Het was terug de familie Mulle die driehonderd lands bos uit het Plaatsebos ter beschikking stelde van de parochie om er een pastorie op te bouwen.

In 1784 werd het bos gerooid en in 1785 bouwde men een voor die tijd mooie en nette woning, voorzien van ruime tuin. De tuin die zich uitstreckte vanaf de Rollegemkapelsestraat (de huidige huizen nr 10-14) tot aan de pastorie was volledig omheind door een bakstenen muur. De toegang tot de pastorie langsheen de Dorpsplein, vlak voor de kerk, was afgesloten door een grote poort tussen twee machtige arduinen pilaren. Een klein poortje verleende toen ook toegang tot de tuin in de Rollegemkapelsestraat en wel juist voor de woning nummer 17 waar nu dierenarts Bonte woont. Later werd de pastorie verlaten door de wankele gezondheid van de toenmalige pastoor naar de woning van Schilderwerken Maertens.

In deze woning kwam later het gemeentehuis tot aan de fusie der gemeente in 1977. Ervoor stond het gemeentehuis aan het Dorpsplein 'Oud Gemeentehuis' of bij de volksmond beter bekend van 'Bij Margrietje'.

We wandelen verder en slaan links in tussen DE LINK en de sporthal. Op het einde slaan we rechts af. Op het einde van de weg, kijken we naar links en zien we de begraafplaats die werd aangelegd in 1926. Rechts op de hoek zie je het restant van het klooster 'De kloosterklok'. We slaan hier verder rechts af.

23. Klooster

Het was pastoor Franciscus Vandenbussche die in 1814 de eerste steen legde van de "Armenschool" onder impuls van de stichting van Mulle-Vanlancker (zie Jongensschool). Toen was er nog geen verplicht onderwijs. De schoolplicht werd gestemd in 1914 en kwam pas in voege na de eerste wereldoorlog.

De grond, geld en middelen vond de pastoor bij de invloedrijke familie Mulle. Deze armenschool bevatte twee klaslokalen en twee lokalen als woning. In 1815 opende het schooltje dat bediend werd door jonge dochters die men schoolvrouwen heette en die ook samen woonden.

Zij leefden als "geestelijke dochters".

Zij waren ook de voorbodes van de

Zusters van St. Vincentius à Paulo, later Zusters van Maria. Het was de bedoeling van de stichters om de kinderen van straat te houden en hen een beroep aan te leren waarmee ze later hun gezin financieel kunnen onderhouden. De armenschool was dus oorspronkelijk een spinschool voor arme kinderen die gratis onderricht kregen. Juffrouw Sophie Vanderhaege behaalde het getuigschrift van bekwaamheid en werd als eerste onderwijzeres van de armenschool benoemd. Zij kreeg als opdracht de kinderen te leren lezen in het Vlaams, te leren schrijven en gratis les te geven aan de kinderen. In 1824 bereikte het schooltje 160 jongens (in de jongensschool in de Kerkstraat) en meisjes.

In juli 2009 verlieten de laatste kloosterzusters onze parochie, wat zo het definitieve einde betekende van de kloostergemeenschap op onze parochie. Heden noemt het klooster, VBS De groeitoren, in een hedendaagse look, maar de functie is nog steeds hetzelfde gebleven: het onderwijzen van kinderen.

Rechts ziet u de brandweer.

24. Het Sint-Michielsgesticht - brandweer

Het Sint-Michielsgesticht werd gebouwd in 1900 in opdracht van de Winkelse kloostergemeenschap, die gesticht werd in 1835. De plechtige eerste steenlegging had plaats op 18 maart 1900 in aanwezigheid van pastoor Theophilus Henri De Lie, burgemeester Raymond Ameye en zuster Gertrude, overste van het klooster. Het bouw materiaal werd geschonken door Michel Nys, eigenaar van het kasteel in de Izegemsestraat.

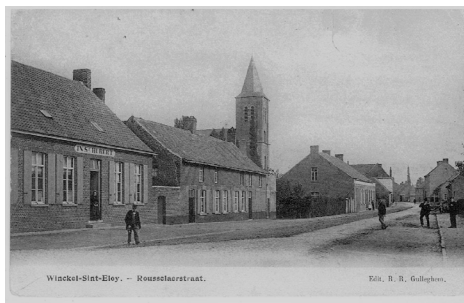
Naderhand werd het rusthuis aanzienlijk verbouwd en uitgebreid. De naam van de milde schenker werd aan het rusthuis verbonden.

Na de kerkbrand in de nacht van 8 op 9 juni 1953 werd in het kleine bijgebouw de noodkerk ingericht, dit tot 1959. Daarna werd ditzelfde gebouw de eerste patronaatszaal 'De Kring' ingericht. Vele Winkelse jongeren hebben hier hun eerste pintje gedronken!

We wandelen verder op het kruispunt was er links Café De Boerenbond en het lokaal van de landbouwers. Er werd achter de gebouwen vlas geroot, die een enorme geur verspreidde in de buurt.

We slaan aan het kruispunt rechts af richting Kerk. Aan Margrietjes ('Oud Gemeentehuis') slaan we links af waar we terug aan het startpunt staan van onze wandeling. Schuinlinks zie je een kunstwerk van Tjok Dessauvage van de 'Ryspoepers'. Dit is een naam die werd gegeven aan de winkelaars.

Georges Couckuyt had het zo beschreven in de praktische gids van 1976: "het jaar 1911 was het jaar waarin de tramlijn werd voltooid (die liep van Brugge doorheen Izegem via de Smissestraat naar Gullegem naar Doornik). Honoré Lagae dichtte te dier gelegenheid zijn liedje "eenieder voyageert, vertrekt en arriveert". Later bleek dat de exploitatie van de nieuwe tramlijn niet rendeerde, zodat de trammaatschappij geld verloor. Men beweert dat in de eerste dagen op de fourgon (bagageruimte) een baal rijst werd geladen terwijl in de reizigerskompartimenten geen enkel mens te bespeuren viel. Zo kregen de Kapellenaars de naam van rijstpapeters!

Een andere reden die ik via henkdeconinck.be van spotnamen gevonden heb is wel deze: de tramhalte van Sint-Eloois-Winkels was de laatste voor Kortrijk. Omdat de tram dan altijd al vol zat moesten de Winkelaars plaats nemen in het goederencompartiment. Zodoende moesten ze dus onder andere zitten op de zakken rijst.... De Kapellenaars werden alsdus rijstkakkers genoemd.

De meningen van de term 'ryspoepers' is aldus verdeeld. Misschien om bij 'Magrietjes' of 'Velodroom' eens over te discussiëren. Wat denk jij?

